

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Kazanım: SB.6.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme

1. Babası öğretmen, annesi doktor olan Salih üç yaşındayken kardeşi dünyaya gelmiştir. İlkokul öğrenimini Bartın'da, ortaokulu ve liseyi Ankara'da tamamlamıştır. Çocukluktan beri hayalini kurduğu avukatlık için girdiği üniversite sınavını başarıyla geçmiş ve çok istediği hukuk fakültesinde en yakın arkadaşıyla eğitim görmeye başlamıştır. Hukuk fakültesindeki eğitimini de başarıyla tamamlayan Salih, şimdilerde çok sevdiği avukatlık mesleğini yapmanın haklı onurunu ve gururunu yaşamaktadır.

Metne göre Salih'in zaman içerisinde edindiği rolleri yazınız.

Metne göre ağabey, öğrenci, arkadaş avukat rollerini edinmiştir.

Kazanım: SB.6.1.3. Toplumda uyum içerisinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik ön yargıları sorgular.

2. 20 yaşındaki genç otobüsün camından bakarken birden bağırdı:
- Baba, arabalar!.. Arabaları görüyor musun? Bizle geliyorlar. Babası gülümsedi ve mutlulukla oğlunun saçını okşadı. Genç, bir süre daha dışarıyı izledi ve sonra birden bağırdı:
 - Bulutlar baba!.. Bulutlar harika!.. Baba gülümseyerek oğlunu izledi. Genç, yine aniden bağırdı:
 - Baba, ağaçlar!.. Onlar hep geride kalıyor.
- Arkalarında oturan yaşlı adam, bu bağırışmalardan rahatsız olmuş olacak ki babanın omzuna dokundu. Beyefendi, oğlunuzu iyi bir doktora götürmelisiniz. Problemi var herhâlde! Baba geriye dönerek şöyle söyledi:
- O zaten iyi bir doktordan geliyor. Oğlumun geçirdiği ameliyat sonrası gözleri açıldı.

Sizce yaşlı adam ön yargılı yaklaşmak yerine nasıl davranmalıydı? Açıklayınız.

Yaşlı adam;

Genç adamın heyecanı tepkilerini hemen olumsuz yorumlamak yerine neden bu şekilde davrandığını anlamaya çalışabilirdi. Belki de bir sağlık durumu veya özel bir durum olduğunu düşünebilir ve daha fazla bilgi edinmek için sorular sorabilirdi.

Genç adamın ve babasının yerine kendini koyarak onların duygularını anlamaya çalışmalıydı. Bu onları daha iyi anlamasına ve sabırlı bir şekilde yaklaşmasına yardımcı olabilirdi.

Empati önyargıları ortadan kaldırmanın en güçlü yollarından biridir.

Farklılıklara karşı anlayışlı olmalı ve açık fikirli bir yaklaşım benimsemeliydi.

Her insanın farklı tepkileri ve durumları olabileceğini kabul etmek ön yargılarla mücadelede de önemlidir.

Kazanım: SB.6.2.1. Orta Asya’da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasal, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.

3. Ben sizlere oldum Kağan

Alalım yay ile kalkan

Talih olsun bize nişan

Biz bozkurt gibi haykıran!

Demir kargılarımız orman olsun

Av yerinde yaban eşekleri yürüsün

Daha deniz daha ırmak

Gün başımızda tuğ, gök çadır olsun.

Oğuz Kağan’ın bu sözlerinden Hunların yaşamına ilişkin hangi bilgilere ulaşılabilir? Kısaca yazınız.

Hükümdarın kullandığı ünvana,
Savaşlarda kullandıkları bazı aletlere,
Avcılıkla uğraştıklarına,
Göçebe bir yaşam tarzı benimsediklerine ulaşılabilir

Kazanım: SB.6.2.1. Orta Asya’da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasi, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.

4. Konargöçer yaşayış içinde bulunan Orta Asya Türklerinin en önemli ihtiyaçları, barınaklar olmuştur. Türkler, barınak ihtiyaçlarını üzeri kalın keçe örtülerle kaplanan çadırlarla sağlamışlardır. Bu çadırlar eski çağlardan beri Türklerin barınağı olmuştur. Türkler bu çadırları Asya Hun Devleti’nden itibaren çeşitli hayvanların çektiği arabalar ile taşımışlardır. Keçe çadırını araba üzerine yerleştirmişlerdir. Çin kaynaklarında Hunların ve Kök Türklerin kullandıkları keçe çadırı arabaları, “Çadırlarını keçeden yaparlar, konargöçer bir hayat yaşarlar. Yazın serin, kışın sıcak yerlere çekilirler.” cümlesiyle ifade edilmiştir.

Yukarıdaki metni ve Orta Asya Türklerinin yaşam tarzına ait öğeler barındıran görseli inceleyiniz.

Orta Asya’da yaşayan ilk Türk devletlerinin yaşam tarzının ekonomik faaliyetlerini nasıl etkilediğine yönelik yorumlarınızı yazınız.

Orta Asya Türkleri'nin konargöçer yaşam tarzı ekonomilerini büyük oranda hayvancılığa bağlı hale getirmiştir.

Göçebelik Türlerin at koyun ve sığır gibi hayvanları kolayca besleyebileceği geniş otlaklara ulaşmalarını sağlamıştır.

Keçe çadırlar ve arabalar bu hareketliliği kolaylaştırmıştır.

Hayvanları otlaklar arasında taşıyarak hayvancılık faaliyetlerini sürdürülmesini mümkün kılmıştır. Ayrıca hayvanlardan elde edilen keçe ve deri gibi malzemelerle yapılan çadırlar el sanatlarının ve dokumacılığının gelişmesine katkı sağlamıştır.

Türkler taşınabilir barınaklar üretme konusunda uzmanlaşmış ve bu zanaat, ekonomik faaliyetlerin önemli parçası haline gelmiştir.

Ticaret de bu yaşam biçimiyle şekillenmiş göç yolları üzerinde bulunan Türkler ürettikleri ürünleri diğer toplumlara da satmışlardır.

Kazanım: SB.6.2.2. İslamiyet'in ortaya çıkışını ve beraberinde getirdiği değişimleri yorumlar.

5. "Hz. Ömer, devletin idari teşkilatlanmasına önemli katkılarda bulunmuştur." diyen sosyal bilgiler öğretmeni Hz. Ömer'in yaptığı çalışmalardan hangilerini buna kanıt olarak gösterebilir?

Sosyal Bilgiler öğretmeni Hz Ömer'in yaptığı çalışmalardan

- 1) Genişleyen ülke topraklarının yönetim birimlerine ayrılarak bu birimlerin başına valileri tayin edilmesini,
 - 2) Bu yönetim birimlerine adalet işleri için kadıların atanmasını,
 - 3) İlk düzenli İslam ordusunu kurmasını,
 - 4) Beytülmal adı verilen devlet hazinesinin oluşturulmasını
- kanıt olarak gösterebilir

